

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 57.067/3
van 20 maart 2015

avis 57.067/3
du 20 mars 2015

over

sur

een ontwerp van besluit van de
Brusselse Hoofdstedelijke
Regering 'houdende wijziging van
het Koninklijk besluit van 17 mei
2001 betreffende de toegestane
ingrepen bij gewervelde dieren,
met het oog op het nutsgebruik van
de dieren of op de beperking van
de voortplanting van de diersoort'

un projet d'arrêté du
Gouvernement de la Région de
Bruxelles-Capitale 'modifiant
l'arrêté royal du 17 mai 2001
relatif aux interventions autorisées
sur les vertébrés pour l'exploitation
utilitaire de l'animal ou pour
limiter la reproduction de l'espèce'

Op 4 februari 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 20 maart 2015, een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering 'houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 17 mei 2001 betreffende de toegestane ingrepen bij gewervelde dieren, met het oog op het nutsgebruik van de dieren of op de beperking van de voortplanting van de diersoort'.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 10 maart 2015. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Jan VELAERS, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Rein THIELEMANS, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 maart 2015.

*

Le 4 février 2015, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de la Mobilité et des Travaux publics à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, prorogé jusqu'au 20 mars 2015, sur un projet d'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale 'modifiant l'arrêté royal du 17 mai 2001 relatif aux interventions autorisées sur les vertébrés pour l'exploitation utilitaire de l'animal ou pour limiter la reproduction de l'espèce'.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 10 mars 2015. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Jan SMETS et Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseillers d'État, Jan VELAERS, assesseur, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Rein THIELEMANS, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 20 mars 2015.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Luidens artikel 17bis, § 1, van de wet van 14 augustus 1986 ‘betreffende de bescherming en het welzijn der dieren’ is het verboden één of meer ingrepen bij een gewerveld dier te verrichten waarbij één of meerdere gevoelige delen van het lichaam worden verwijderd of beschadigd. Deze bepaling is overeenkomstig artikel 17bis, § 2, onder meer niet van toepassing op ingrepen met het oog op het nutsgebruik van het dier of op de beperking van de voortplanting van de diersoort. De Koning (lees: de Brusselse Hoofdstedelijke Regering) stelt de lijst van deze ingrepen vast en bepaalt de gevallen waarin en de wijze waarop die ingrepen mogen worden uitgevoerd.

Artikel 18, § 1, van de wet van 14 augustus 1986 bepaalt dat geen enkele pijnlijke ingreep bij een gewerveld dier mag worden verricht zonder verdoving. De verdoving moet in principe door een dierenarts worden uitgevoerd. Artikel 18, § 2, van dezelfde wet bevat een aantal uitzonderingen op dit beginsel en op grond van artikel 18, § 3, kan de Koning (lees: de Brusselse Hoofdstedelijke Regering) bovendien, in afwijking van de bepalingen van paragraaf 1, de ingrepen vaststellen waarvoor verdoving onder bepaalde voorwaarden niet noodzakelijk is en de daarbij te gebruiken methoden bepalen.

De op grond van de voornoemde wetsbepalingen toegestane ingrepen, de wijze waarop ze mogen worden uitgevoerd en de voorschriften inzake verdoving zijn bepaald in het koninklijk besluit van 17 mei 2001 ‘betreffende de toegestane ingrepen bij gewervelde dieren, met het oog op het nutsgebruik van de dieren of op de beperking van de voortplanting van de diersoort’. Het ontwerp strekt ertoe in de bijlage bij dat besluit punt E, 1°, op te heffen, waarbij de castratie van varkens onder bepaalde voorwaarden wordt toegestaan, zodat de castratie van varkens voortaan volledig onder het principiële wettelijke verbod valt.

3. Het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 17bis, § 2, 3°, en in artikel 18, § 3, van de wet van 14 augustus 1986.

VORMVEREISTEN

4. Uit artikel 3, 2°, van de ordonnantie van 29 maart 2012 ‘houdende de integratie van de genderdimensie in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest’ volgt dat elke minister of staatssecretaris voor elk wetgevend of reglementair ontwerp dat onder zijn bevoegdheden valt, een evaluatieverslag moet opstellen van de impact ervan op de respectieve situatie van vrouwen en mannen, “gendertest” genaamd.¹ Die bepaling is overeenkomstig artikel 9, eerste lid, ervan in werking getreden “vanaf de eerste dag van de nieuwe legislatuur die volgt op de legislatuur die loopt op het moment van de inwerkingtreding van deze ordonnantie”, zijnde 10 juni 2014. Bijgevolg is de verplichting om een gendertest op te stellen van toepassing op elk vanaf die datum aangenomen wetgevend of reglementair ontwerp.

Bij artikel 3, 2°, van de ordonnantie van 29 maart 2012 wordt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering gemachtigd om het model-evaluatieverslag te regelen van de gendertest. In artikel 13 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 24 april 2014 ‘houdende de uitvoering van de ordonnantie van 29 maart 2012 houdende de integratie van de genderdimensie in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest’ wordt bepaald dat de gendertest, die als bijlage bij dat besluit is gevoegd, wordt ingevuld door de personen die de nieuwe reglementering opstellen. Die gendertest blijkt nog niet te zijn ingevuld. De gemachtigde verklaarde dat het ontwerp “een materie [betreft] waarin er geen aspect van gender aanwezig is, zijnde het streven naar gelijke behandeling van mannen en vrouwen”.

Noch in de voormelde ordonnantie, noch in het uitvoeringsbesluit ervan kan een uitzonderings- of vrijstellingsgrond worden gevonden op grond waarvan de gendertest voor bepaalde materies, zoals dierenwelzijn, niet verplicht zou zijn. In het model van de gendertest, gevoegd als bijlage bij het voormelde uitvoeringsbesluit, komen weliswaar in rubriek I, C, een aantal gevallen voor van niet-toepassing door ontheffing (die in dit geval niet in aanmerking komen), alsook, in rubriek I, D, twee vragen aan de hand waarvan kan worden bepaald of het uitvoeren van de gendertest hetzij irrelevant en dus onnodig is, hetzij relevant en dus moet worden uitgevoerd. Indien de ontworpen regeling noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks betrekking heeft op personen (vraag D.1) én indien in het toepassingsgebied ervan geen onevenwicht bestaat tussen vrouwen en mannen (wat betreft middelen, rechten, deelname, waarden, enz.) (vraag D.2), moet de gendertest niet worden uitgevoerd. Om dat te kunnen aantonen, moet de gendertest evenwel worden ingevuld, in elk geval wat betreft rubriek I, en alsnog samen met het ontworpen besluit aan de Regering worden voorgelegd, conform artikel 13 van het voormelde uitvoeringsbesluit.

¹ Tijdens de parlementaire voorbereiding van de ordonnantie van 29 mars 2012 is uitdrukkelijk bevestigd dat dat vormvereiste verplicht is voor elk wetgevend of reglementair ontwerp (zie adv.RvS 48.988/AV/4 van 31 januari 2011 over een voorontwerp dat tot die ordonnantie heeft geleid, *Parl.St.* Br.H.Parl. 2010-11, nr. A-191/1, 14 en 15, alsook het commissieverslag (*Parl.St.* Br.H.Parl. 2011-12, nr. A-191/2, 14 en 16-19).

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van dit vormvereiste nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ALGEMENE OPMERKING

5. Artikel 4 van richtlijn 2008/120/EG van de Raad van 18 december 2008 ‘tot vaststelling van minimumnormen ter bescherming van varkens’ bepaalt dat de lidstaten erop toezien dat de voorwaarden voor de varkenshouderij in overeenstemming zijn met de algemene bepalingen van bijlage I bij die richtlijn. In punt 8 van hoofdstuk I van bijlage I bij die richtlijn wordt bepaald dat alle ingrepen verboden zijn die geen therapeutisch of diagnostisch doel dienen en die geen verband houden met het merken van de varkens overeenkomstig de ter zake geldende wetgeving, en die resulteren in de beschadiging of het verlies van een gevoelig deel van het lichaam of in een wijziging van de botstructuur, met uitzondering van (onder meer) het castreren van mannelijke varkens op een andere wijze dan door het scheuren van weefsel. De toegestane ingrepen mogen alleen worden uitgevoerd door een dierenarts of een persoon die de in artikel 6 van de richtlijn bedoelde opleiding heeft gekregen en die ervaren is in het uitvoeren van deze ingrepen met adequate hulpmiddelen en onder hygiënische omstandigheden. Het castreren bij dieren ouder dan zeven dagen is bovendien alleen toegestaan als de ingrepen onder anesthesie en met aanvullende langdurige analgesie worden uitgevoerd door een dierenarts. Deze bepaling stemt inhoudelijk overeen met hetgeen thans wordt bepaald in punt E, 1°, van de bijlage bij het koninklijk besluit van 17 mei 2001.

De ontworpen bepaling, die een strengere regeling inhoudt dan hetgeen in de richtlijn voorkomt, is verenigbaar met artikel 12 van de richtlijn, dat bepaalt dat wat betreft de bescherming van varkens, de lidstaten met inachtneming van de algemene bepalingen van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op hun grondgebied strengere voorschriften kunnen blijven toepassen of hanteren.²

In elk geval moet de ontworpen regeling overeenkomstig de voormelde richtlijnbeepaling ter kennis worden gebracht van de Europese Commissie.

² Om dezelfde reden is de ontworpen regeling ook verenigbaar met artikel 10, lid 2, van richtlijn 98/58/EG van de Raad van 20 juli 1998 ‘inzake de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden dieren’.

6. De ontworpen regeling, die neerkomt op een verbod van castratie van varkens, raakt aan de vrijheid van handel en nijverheid bedoeld in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. Volgens het Grondwettelijk Hof kan deze vrijheid niet worden opgevat als een absolute vrijheid. Zij belet niet dat de economische bedrijvigheid van personen en ondernemingen wordt geregeld. De vrijheid van handel en nijverheid zou alleen worden geschonden indien die vrijheid zou worden beperkt zonder dat daartoe enige noodzaak bestaat of indien die beperking kennelijk onevenredig zou zijn met het nagestreefde doel.³ De gemachtigde verklaarde hierover het volgende:

“Het voorliggend ontwerp van besluit verbiedt de castratie van biggen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze bepaling hindert niet de vrijheid van handel en nijverheid, aangezien het de activiteit van varkenskwekerij niet verbiedt, maar enkel handelt over het aspect van de castratie van biggen. Een verbod op de castratie van biggen is op zich niet onoverkomelijk. Er bestaan alternatieven, en er zijn bijvoorbeeld landen waar (...) de castratie van biggen nu al verboden is (Ierland en Verenigd Koninkrijk).

Daarnaast heeft de sector zelf afgesproken om uiterlijk op 1 januari 2018 te komen tot een verbod op castratie.

De vrijheid van handel en nijverheid is niet absoluut: in dit geval wordt het dierenwelzijn aangehaald om een specifieke maatregelen in te voeren. Het is immers wetenschappelijk bewezen dat de castratie sterke pijn veroorzaakt bij biggen, niet alleen op het moment zelf, maar ook nog de dagen erna.”

Mede aan de hand van hetgeen dienaangaande wordt uiteengezet in de nota aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, kan de Raad van State aannemen dat het nagestreefde doel wettig is en dat de maatregel niet onevenredig is met dit doel. De afweging die de stellers van het ontwerp ter zake hebben gemaakt tussen het betrekkelijke nadeel dat het niet castreren met zich mee zou kunnen brengen enerzijds, en het dierenwelzijn anderzijds, kan immers niet als onredelijk worden beschouwd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

7. Het eerste lid van de aanhef, waarin wordt verwezen naar de bevoegdheidsrechtelijke grondslag van het ontworpen besluit, moet worden weggelaten.

8. Ook het huidige vierde lid van de aanhef, waarin wordt verwezen naar het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 20 juli 2014 ‘tot vaststelling van de bevoegdheden van de ministers van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering’, moet worden weggelaten, aangezien het geen rechtsgrond biedt voor het ontworpen besluit, dat ook niet strekt tot wijziging van het genoemde besluit.

³ Zie bijv. GwH 23 januari 2014, nr. 6/2014, B.34.

9. De overweging in het huidige vijfde lid van de aanhef moet eveneens worden weggelaten. Indien de stellers van het ontwerp de maatregel nader wensen te motiveren, kunnen zij het best een dergelijke uitleg opnemen in een verslag aan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.⁴

Artikel 1

10. In artikel 1 van het ontwerp schrijve men “In de bijlage bij het koninklijk besluit van 17 mei 2001 betreffende de toegestane ingrepen bij gewervelde dieren, met het oog op het nutsgebruik van de dieren of op de beperking van de voortplanting van de diersoort, *gewijzigd bij het koninklijk besluit van 17 december 2008, (...)*”.

*

⁴ Overeenkomstig artikel 3, § 1, eerste lid, vierde zin, van de wetten op de Raad van State, moet dit advies dan samen met dat verslag aan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het te nemen besluit in het *Belgisch Staatsblad* worden bekendgemaakt.

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2. Selon l'article 17bis, § 1er, de la loi du 14 août 1986 'relative à la protection et au bien-être des animaux', il est interdit d'effectuer sur un vertébré une ou plusieurs interventions entraînant l'amputation ou la lésion d'une ou plusieurs parties sensibles de son corps. Conformément à l'article 17bis, § 2, cette disposition ne s'applique notamment pas aux interventions visant l'exploitation utilitaire de l'animal ou la limitation de la reproduction de l'espèce. Le Roi (lire : le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale) établit la liste de ces interventions et fixe les cas dans lesquels et les méthodes selon lesquelles ces interventions peuvent être pratiquées.

L'article 18, § 1er, de la loi du 14 août 1986 énonce qu'aucune intervention douloureuse sur un vertébré ne peut être effectuée sans anesthésie. L'anesthésie doit en principe être réalisée par un vétérinaire. L'article 18, § 2, de la même loi comporte plusieurs exceptions à ce principe et, en vertu de l'article 18, § 3, le Roi (lire : le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale) peut, en outre, par dérogation aux dispositions du paragraphe 1er, déterminer les interventions pour lesquelles, sous certaines conditions, l'anesthésie n'est pas requise, ainsi que les méthodes à utiliser.

Les interventions autorisées sur la base des dispositions légales précitées, les méthodes selon lesquelles elles peuvent être pratiquées et les prescriptions en matière d'anesthésie sont fixées par l'arrêté royal du 17 mai 2001 'relatif aux interventions autorisées sur les vertébrés pour l'exploitation utilitaire de l'animal ou pour limiter la reproduction de l'espèce'. Le projet vise à abroger le point E, 1°, de l'annexe de cet arrêté, qui autorise la castration des porcs sous certaines conditions, cette castration étant désormais intégralement visée par interdiction de principe prévue par la loi.

3. L'arrêté en projet trouve un fondement juridique dans les articles 17bis, § 2, 3°, et 18, § 3, de la loi du 14 mars 1986.

FORMALITÉS

4. Il résulte de l'article 3, 2°, de l'ordonnance du 29 mars 2012 'portant intégration de la dimension de genre dans les lignes politiques de la Région de Bruxelles-Capitale' que, pour tout projet d'acte législatif ou réglementaire relevant de ses compétences, chaque ministre ou secrétaire d'État doit établir un rapport d'évaluation de l'impact du projet sur la situation

respective des femmes et des hommes, dénommé « test gender »¹. Selon l'article 9, alinéa 1er, de l'ordonnance, cette disposition est entrée en vigueur « dès le premier jour du début de la nouvelle législature suivant celle en cours au moment de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance », soit le 10 juin 2014. Il s'ensuit que l'obligation de réaliser un test gender s'applique à tout projet d'acte législatif ou réglementaire adopté à partir de cette date.

L'article 3, 2°, de l'ordonnance du 29 mars 2012 autorise le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale à régler le modèle de rapport d'évaluation du test gender. L'article 13 de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 24 avril 2014 'portant exécution de l'ordonnance du 29 mars 2012 portant intégration de la dimension de genre dans les lignes politiques de la Région de Bruxelles-Capitale' prévoit que le test gender annexé à cet arrêté est complété par les personnes qui rédigent la nouvelle réglementation. Il s'avère que ce test gender n'a pas encore été complété. Le délégué a déclaré que le projet concerne « een materie waarin er geen aspect van gender aanwezig is, zijnde het streven naar gelijke behandeling van mannen en vrouwen ».

Ni l'ordonnance précitée, ni son arrêté d'exécution ne prévoient d'exception ou de cause de dispense sur la base desquelles le test gender ne serait pas obligatoire dans certaines matières, telles que le bien-être des animaux. Il est vrai que la rubrique I, C, du modèle de test gender, annexé à l'arrêté d'exécution précité, mentionne un certain nombre de cas de non-application pour exemption (qui ne sont pas concernés en l'espèce), et que la rubrique I, D, pose deux questions qui doivent permettre de déterminer si la réalisation du test gender est soit dépourvue de pertinence et donc inutile, soit pertinente et par conséquent obligatoire. Si le dispositif en projet ne touche pas des personnes, ni directement ni indirectement (question D.1) et si son champ d'application ne comporte pas de déséquilibre entre femmes et hommes (en ce qui concerne les ressources, les droits, la participation, les valeurs, etc.) (question D.2), le test gender ne doit pas être effectué. Toutefois, pour en faire la démonstration, il faut en tout cas compléter la rubrique I du test gender et, conformément à l'article 13 de l'arrêté d'exécution précité, le soumettre encore au Gouvernement avec l'arrêté en projet.

Si l'accomplissement de cette formalité devait encore donner lieu à des modifications du texte soumis au Conseil d'État, les dispositions modifiées ou ajoutées devraient être soumises à la section de législation, conformément à la prescription de l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État.

¹ Les travaux préparatoires de l'ordonnance du 29 mars 2012 confirment expressément que cette formalité est obligatoire pour tout projet d'acte législatif ou réglementaire (voir avis C.E., 48.988/AG/4 du 31 janvier 2011 sur un avant-projet devenu cette ordonnance, *Doc. parl.*, Parl. Rég. Brux.-Cap., 2010-11, n° A-191/1, pp. 14 et 15, ainsi que le rapport de la commission (*Doc. parl.*, Parl. Rég. Brux.-Cap., 2011-12, n° A-191/2, pp. 14 et 16-19).

OBSERVATION GÉNÉRALE

5. L'article 4 de la directive 2008/120/CE du Conseil du 18 décembre 2008 'établissant les normes minimales relatives à la protection des porcs' dispose que les États membres veillent à ce que les conditions relatives à l'élevage des porcs soient conformes aux dispositions générales fixées à l'annexe I de cette directive. Le point 8 du chapitre I de l'annexe I de cette directive énonce que toutes les procédures destinées à intervenir à d'autres fins que thérapeutiques ou de diagnostic ou pour l'identification des porcs conformément à la législation applicable, et provoquant des dommages ou la perte d'une partie sensible du corps ou une altération de la structure osseuse, sont interdites, sauf (notamment) la castration des porcs mâles par d'autres moyens que le déchirement des tissus. Les procédures autorisées ne peuvent être exécutées que par un vétérinaire ou une personne formée au sens de l'article 6 et expérimentée pour mettre en œuvre ces techniques avec les moyens appropriés et dans des conditions hygiéniques. La castration d'animaux de plus de sept jours n'est en outre autorisée que si les interventions sont réalisées par un vétérinaire, sous anesthésie complétée par une analgésie prolongée. Cette disposition correspond sur le fond à ce que prévoit actuellement le point E, 1°, de l'annexe de l'arrêté royal du 17 mai 2001.

La disposition en projet, qui comporte des règles plus strictes que celles de la directive, est compatible avec l'article 12 de celle-ci, qui prévoit, qu'en ce qui concerne la protection des porcs, les États membres peuvent, dans le respect des règles générales du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, maintenir ou appliquer sur leur territoire des dispositions plus strictes².

En tout état de cause, la disposition précitée de la directive impose de porter le dispositif en projet à la connaissance de la Commission.

6. Le dispositif en projet, qui revient à interdire la castration des porcs, touche à la liberté de commerce et d'industrie, visée à l'article 6, § 1er, VI, alinéa 3, de la loi spéciale du 8 août 1980 'de réformes institutionnelles'. Selon la Cour constitutionnelle, cette liberté ne peut pas être conçue comme une liberté absolue. Elle n'empêche pas de régler l'activité économique des personnes et des entreprises. Il n'y aurait violation de la liberté de commerce et d'industrie que si cette liberté était limitée sans qu'existe une quelconque nécessité pour ce faire ou si cette limitation était manifestement disproportionnée au but poursuivi³. À cet égard, le délégué a déclaré ce qui suit :

² Par identité de motif, le dispositif en projet est également compatible avec l'article 10, paragraphe 2, de la directive 98/58/CE du Conseil du 20 juillet 1998 'concernant la protection des animaux dans les élevages'.

³ Voir par exemple C.C., 23 janvier 2014, n° 6/2014, B.34.

« Het voorliggend ontwerp van besluit verbiedt de castratie van biggen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze bepaling hindert niet de vrijheid van handel en nijverheid, aangezien het de activiteit van varkenskwekerij niet verbiedt, maar enkel handelt over het aspect van de castratie van biggen. Een verbod op de castratie van biggen is op zich niet onoverkomelijk. Er bestaan alternatieven, en er zijn bijvoorbeeld landen waar (...) de castratie van biggen nu al verboden is (Ierland en Verenigd Koninkrijk).

Daarnaast heeft de sector zelf afgesproken om uiterlijk op 1 januari 2018 te komen tot een verbod op castratie.

De vrijheid van handel en nijverheid is niet absoluut: in dit geval wordt het dierenwelzijn aangehaald om een specifieke maatregelen in te voeren. Het is immers wetenschappelijk bewezen dat de castratie sterke pijn veroorzaakt bij biggen, niet alleen op het moment zelf, maar ook nog de dagen erna ».

Eu égard notamment aux explications données à ce sujet dans la note aux membres du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, le Conseil d'État peut admettre que le but poursuivi est légitime et que la mesure n'est pas disproportionnée à ce but. La mise en balance que les auteurs du projet ont opérée en l'espèce entre le préjudice relatif que pourrait entraîner l'absence de castration, d'une part, et le bien-être des animaux, d'autre part, ne peut en effet pas être considéré comme déraisonnable.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

7. Le premier alinéa du préambule, qui vise le fondement légal de compétence de l'arrêté en projet, doit être omis.

8. Le quatrième alinéa actuel du préambule, qui fait référence à l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 20 juillet 2014 'fixant la répartition des compétences entre les ministres du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale', doit également être omis, dès lors qu'il ne procure pas de fondement juridique à l'arrêté en projet, lequel ne vise pas non plus à modifier l'arrêté précité.

9. Le considérant inscrit dans le cinquième alinéa actuel du préambule doit également être omis. Si les auteurs du projet souhaitent motiver la mesure d'une manière plus circonstanciée, il est préférable qu'ils le fassent dans un rapport au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale⁴.

⁴ Conformément à l'article 3, § 1er, alinéa 1er, quatrième phrase, des lois sur le Conseil d'État, le présent avis doit alors être publié au Moniteur belge en même temps que ce rapport au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et l'arrêté envisagé.

Article 1er

10. À l'article 1er du projet, on écrira « À l'annexe de l'arrêté royal du 17 mai 2001 relatif aux interventions autorisées sur les vertébrés pour l'exploitation utilitaire de l'animal ou pour limiter la reproduction de l'espèce, *modifié par l'arrêté royal du 17 décembre 2008, (...)* ».

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Jo BAERT